

Una invitació a experimentar amb els colors

Potam i els colors és el segon àlbum il·lustrat protagonitzat per l'elefant Potam després d'un primer títol, *L'abecedari fantàstic de Potam, l'elefant*, de significatiu ressò, publicat també per Tàndem Edicions. A més d'una acurada edició, cal destacar que tant el text com les il·lustracions són de la guardonada Montse Gisbert, que ens sorprèn de nou amb esta invitació per als més menuts a conèixer i experimentar amb els colors d'una manera simpàtica, didàctica i atractiva.

POTAM I ELS COLORS

MONTSE GISBERT

COL·LECCIÓ «ÀLBUMS IL·LUSTRATS»

40 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Els lectors acompanyen Potam a introduir-se a poc a poc en els fulls blancs del llibre, primer la trompa, després el cap, fins que l'animal aconsegueix entrar-hi sencer, carregat amb els seus llapis de colors i amb una escala per a arribar a qualsevol lloc. Una vegada dins de la pàgina, Potam començarà a dibuixar els paisatges que desitja recórrer, fent ús dels diferents colors primaris i experimentant amb mescles. En un recorregut molt particular, Potam pintarà el cel, uns ocells coloristes, els núvols, el sol, la mar, els peixos, el bosc amb els arbres, una papalona rosa i lila i també fruites si té fam. Els dibuixos donen pas a històries menudes, com l'enamorament de dos ocells acabats de pintar, un peix que s'embruta de blau de l'aigua de la mar o l'arribada de la primavera amb les flors que volen fer bona oloreta. Potam inicia una història i convida el lector a seguir-la mentre fa un repàs dels colors a mesura que transcorren els fets.

El llibre incorpora una proposta de joc que no és altra que un exercici per a experimentar amb les mescles dels colors primaris i d'estos amb el blanc i el negre. Les últimes planes deixen un espai lliure on els dibuixos no estan acolorits i el lector primerenc pot fer ús de la seua imaginació i provar les mescles proposades o unes altres d'iniciativa pròpia per donar color als personatges siluetejats. L'exercici inclou un repàs de quins són

els colors primaris i quin resultat s'obté combinant-los. A més proposa jugar a identificar diferents colors amb

determinats objectes quotidians, seguint unes indicacions com si es tractara d'una cançó, de forma que el lector inicia el joc amb l'acompanyament del llibre i pot continuar-lo amb la seua pròpia iniciativa. D'alguna manera és un conte interactiu, perquè convida a la participació, a la vegada que fa de guia i deixa un espai adient perquè el joc siga possible.

Les il·lustracions són una mostra de particulars textures que recorden les ceres, tonalitats molt pròpies de Gisbert i formes que no intenten seguir les línies convencionals. L'autora continua incorporant *collages* imaginatius i cridaners que expliquen per què les seues creacions han sigut tan seguidament guardonades. Cal recordar que, entre altres, Montse Gisbert va obtenir el 1998 el primer Premi Nacional d'Il·lustració, atorgat pel Ministeri d'Educació i Cultura, i en l'any 2000 el *Skipping Stones Honor Award* (categoria Ecologia i Naturalesa) EUA, el Premi al Millor Llibre Il·lustrat (atorgat per la Generalitat Valenciana) i el Premi de l'Institut de les Lletres Catalanes a la millor obra de literatura infantil publicada durant els anys 1997, 1998, 1999. *Potam i els colors* està editat en valencià i en castellà.

Anna Gimeno

Descobrir la sorpresa

Imma Pla presenta en *Tú ¿cómo estás?* un senzill joc per a infants que provocarà el redescobriment i la sorpresa d'un mateix a partir de la pròpia expressió.

TÚ ¿CÓMO ESTÁS?

IMMA PLA

IL·LUSTRACIONS D'IMMA PLA

---

12 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Brosquil Edicions i Libros del Zorro Rojo llancen esta obra de la qual és autora i il·lustradora Imma Pla. En unes poques pàgines, el lector infant passarà per emocions com l'alegria, l'espant, la tristesa o l'amor, a més de situacions com la son o el disgust. Les àmplies il·lustracions creades per Pla són molt explícites per mostrar estes i altres situacions relacionades. Amb *Tú ¿cómo estás?* l'autora presenta una obra senzilla i adient per tal que el menut que vol aprendre no sols a llegir, sinó també a sentir i a comunicar, pugua donar les seues primeres passes.

La part final de l'obra conduirà el lector a un redescobriments de si mateix a partir de la seua pròpia expressió. Com? Molt senzill: només cal arribar a veure's en l'espill de la última pàgina: la sorpresa serà majúscula, inesperada, incerta i, al mateix temps, provocarà una emoció o un fet diferent en qual-sevol dels lectors o de les lectores que hi arriben. Este recorregut pels sentiments, així, desemboca en un final el principal sorprés del qual és el lector. Objectiu de l'obra complit.

A més, *Tú ¿cómo estás?* també juga amb els colors, una eina important per a l'aprenentatge del menut o la menuda. Des del verd, el morat, el roig o el blau, els colors ajuden a comprendre cada si-

tuació. La gran expressivitat dels protagonistes de l'àlbum a través de determinades parts del cos com ara ulls, llavis i boca, i mans dibuixen molt clarament els sentiments.

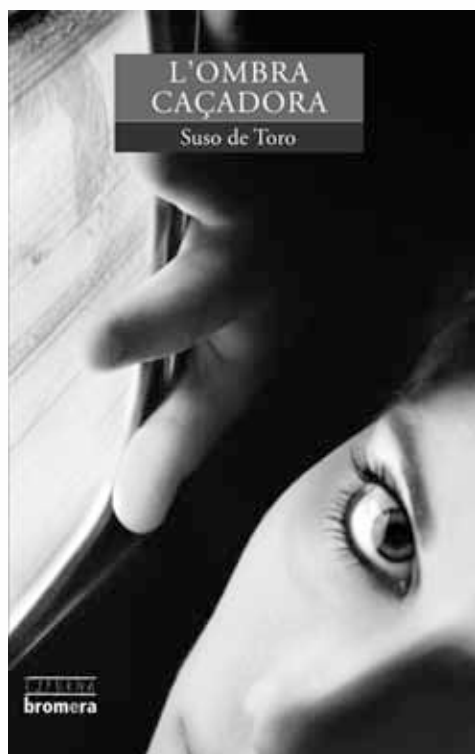
També cal destacar, com a complement de l'expressivitat humana, la presència d'animals (gossos, caragols, ànecs...). El llibre de Pla està adreçat a un públic de més de tres anys, per la qual cosa no és estrany que este siga, si no el primer, sí dels primers llibres que l'infant obrirà probablement al llarg de la seua vida. Imma Pla va nàixer a Barcelona i té estudis de disseny gràfic. Entre 1990 i 1995 s'ha dedicat sobretot a la il·lustració de literatura infantil. Darrerament compagina la il·lustració amb el disseny gràfic, col·labora en premsa, agències de publicitat i editorials. A més, ha obtingut nombrosos premis relacionats amb la il·lustració i el disseny. L'obra està editada en valencià i en castellà.

Agustí Hernández Dolz

La deshumanització de la tecnologia

Suso de Toro assaja en *L'ombra caçadora* una novel·la d'aventures concebuda com una narració al·legòrica on els misteris i els secrets esdevenen de vital importància. És la història de dos germans i un pare que viuen en una casa aïllada del món exterior; un món que representa, per a tots ells, una amenaça implacable que només el pare coneix.

L'OMBRA CAÇADORA

SUSO DE TORO

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 76

204 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2005

De vegades resulta bastant difícil d'encabir algunes novel·les en un gènere narratiu o novel·lesc en concret. I la dificultat no rau només en el fet que podem trobar-nos amb novel·les frontereres que reunixen trets de diferents gèneres, sinó en la limitació a què se sotmet, a la novel·la en qüestió, quan se li atribueix una etiqueta determinada. Potser este és el principal escull a l'hora d'encarar-se amb la novel·la de Suso de Toro. De fet, si tenim en compte que els protagonistes són dos germans adolescents immersos en una espiral incessant de perills que han d'anar esquivant pel seus propis mitjans o amb l'ajuda de tercers, podríem encabir-la en la novel·la d'aventures. En canvi, si atenem al retrat que se'ns oferix d'una societat deshumanitzada pels efectes nocius d'uns avanços tecnològics fora de l'abast del nostre present històric, ben bé podríem situar-la en la tradi-

ció de la literatura utòpica o de ciència-ficció, a l'estil d'Aldous Huxley en *A brave new world* o de Georges Orwell en *1984*. I fins i tot podríem afirmar que respon al model de la narració al·legòrica en tant que es tracta d'una ficció a través de la qual es realitza una representació simbòlica d'idees abstractes mitjançant metàfores. Valga com a exemple la metàfora de les ulleres fosques que porten els habitants de la ciutat que s'hi descriu i que els impedeixen tenir una visió normal de la realitat que els envolta. En este sentit, *L'ombra caçadora* estaria estretament lligada a la famosa al·legoria de la caverna de Plató. Però, a més de constatar que ens trobem davant d'una novel·la que barreja diferents gèneres narratius, cal ressenyar l'afegit de la influència de la tradició literària gallega, tant pel que fa al realisme agrari de la primera part de la novel·la com pel que fa a la imaginació i la fantasia desbordants de l'autor.

L'ombra caçadora és una novel·la narrada en primera persona on s'alternen els punts de vista dels dos germans, cada un o dos capítols, de manera que el lector disposa sempre de dues perspectives diferents d'un mateix esdeveniment. Amb l'ús d'esta tècnica narrativa i la creació d'una atmosfera d'intriga

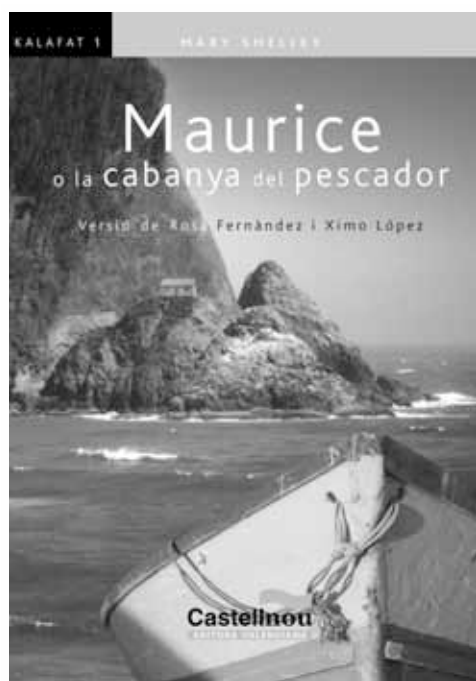
típica dels *thrillers*, basada en el canvi del ritme de l'acció, primer lent i després cada colp més vertiginós a mesura que s'apropa el desenllaç de la història, el lector queda atrapat pel relat. Tanmateix, la novel·la presenta mancances considerables pel que fa a la construcció dels personatges i del món ficcional, mancances que es fan més evidents en certs personatges secundaris que semblava que anaven a tenir una importància capital en el desenvolupament de la història i que, pel contrari, acaben diluint-se en la insípida més absoluta. Però, tot i les mancances ressenyades, *L'ombra caçadora* és una reflexió, si més no, vàlida, sobre el nivell excessiu de dependència de la societat actual dels mitjans de comunicació televisius que, de manera constant, bombardegen els espectadors amb imatges que acaben per reemplaçar la mateixa realitat.

Salvador Ortells Miralles

La fuerza de los valores ante la adversidad

El diario de Mary Shelley registra el 10 de Agosto de 1820 una anotación de que había compuesto una novela para Laurette. Ciento setenta y siete años después, una descendiente de la escritora encuentra en un baúl, en un palacio al norte de Florencia, entre poemas, postales, cartas personales y escritos fragmentarios, el manuscrito de Maurice. En noviembre de 1997, el diario *The Times* anuncia el hallazgo, convirtiéndose en un acontecimiento literario e histórico.

MAURICE O LA CABANYA DEL PESCADOR

MARY SHELLEY

VERSIÓ DE ROSA FERNÁNDEZ I XIMO LÓPEZ

COL·LECCIÓ «KALAFAT», I

59 PÁGINAS

CASTELLNOU. EDITORA VALENCIANA, VALÈNCIA, 2006

Mary Shelley es mundialmente conocida por ser la autora de *Frankenstein o el moderno Prometeo* (1818), escrita cuando contaba veinte años. A partir de entonces *Frankenstein* se convirtió, por derecho propio, en un mito, objeto constante de reediciones y reinterpretaciones, fundamentalmente en el ámbito cinematográfico.

Mary Shelley (1797-1851), nacida de la unión del filósofo William Goldin, considerado uno de los más importantes precursores liberales del pensamiento anarquista y de la escritora y feminista Mary Wollstonecraft, autora del pionero e imprescindible *Vindicación de los derechos de la mujer* (1792), escribió a lo largo de su vida otras cuatro novelas, varios libros de viajes y poemas. Su novela *El último hombre* (1826) es considerada su mejor producción.

Maurice o la cabanya del pescador, escrita en un momento de honda depre-

sión de la autora tras el fallecimiento de uno de sus hijos, y con la intención de ser publicada inmediatamente, es una bellísima historia sobre el reconocimiento o «anagnórisis».

Maurice es un muchacho que, con sólo trece años, ha conocido cómo es arrancado de su auténtica familia, maltratado y despreciado. De gran fortaleza de espíritu, a pesar de su frágil condición física, y poseedor de una honestidad admirable, huye del que creía su auténtico hogar y busca trabajo en localidades próximas, oculto tras un nuevo nombre. El destino le lleva a la cabaña de un buen hombre, el pescador Barnet, recién enviudado y hundido por la ausencia de su amada esposa, otro ejemplo de bondad. Tras unos meses de convivencia feliz, Barnet fallece. Justo cuando Maurice ha de comenzar de nuevo, el destino reparará su desgracia.

Historia de aparente simplicidad, cargada de lirismo, tristeza y melancolía, pero también de esperanza, al apostar por los valores positivos: tenacidad y fortaleza, bondad, compasión y solidaridad (¡tan necesarios hoy!) que pueden caracterizar al ser humano y que le ayudan a sobreponerse de las adversidades e injusticias que, a su vez, siembran el camino de la vida.

Maurice o la cabanya del pescador inicia la colección de la editorial Castellnou, Kalafate, que se caracteriza por-

que todos sus textos son adaptaciones de clásicos de la literatura universal con el fin de que puedan ser leídos y entendidos por personas con dificultades lectoras o de comprensión. Estas dificultades pueden ser «transitorias» (inmigración, incorporación tardía a la lectura, accidentes, escolarización deficiente...) o «permanentes» (dislexia, retardos mentales, senilidad...).

Los textos de la colección Kalafate se ajustan a unas directrices elaboradas por la *IFLA* para generar información de Fácil Lectura, entre ellas el disponer el texto sin justificar a la derecha y acompañarlo, mediante recuadros destacados en los márgenes, de la explicación de aquellas palabras de más difícil comprensión y de ilustraciones. La calidad de la edición es elogiada.

A pesar de todos estos condicionantes, *Maurice o la cabanya del pescador*, en versión de Rosa Fernández y Ximo López, mantiene su alto nivel poético y literario, su coherencia textual e integridad argumental, en definitiva, mantiene incólume idéntica emoción a la vivida con la lectura original.

Una obra, pues, de obligada presencia en bibliotecas públicas y escolares, como espacios de difusión de textos necesarios y aún escasos en la oferta editorial presente.

Ana Isabel Caro

Tot pot ser, digué Caliu

Cristòfol Martí, que coneix bé el nostre país i la nostra llengua, té un ventall variadíssim de treballs al voltant d'estos dos temes. Pel que fa a la terra, títols com *Contes de l'Horta*, i pel que fa a la llengua, esta proposta d'embarbussaments entremaliats i divertits, per a xiquets i xiquetes de qualsevol edat.

TRAVALLENGÜES. LA DIFICULTAT COM A REPT

CRISTÒFOL MARTÍ

IL·LUSTRACIONS DE CÈSAR BARCELÓ

COL·LECCIÓ «CONTES DE TOTS», 18

40 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2006

La riquesa de frases fetes, acudits, dites populars, embarbussaments i, en general, jocs de paraules, fan de baròmetre de la llengua, en mesuren la vitalitat i en definixen la «fesomia». Dic això perquè, a l'altra cara de l'idioma, compartint moneda amb els estudis lingüístics més rigorosos, hi ha este llegat impagable de la llengua oral, massa vegades oblidat i poc estudiat. L'editorial Denes ha publicat un recull d'embarbussaments recollits i treballats per Cristòfol Martí que contribuïx al coneixement d'este fons riquíssim de la llengua. El treball d'il·lustració de Cèsar Barceló, amb dibuixos tan genials com el dels setze jutges que mengen fetge, acompanya els textos i els dona color.

No oblidem que la llengua és el reflex de la societat, de l'economia, de la cultura, de la gent, de la manera de viure del poble que la té com a pròpia i que se l'estima. Mireu si darrere d'estos dos

exemples no hi ha amagada la saviesa més lúcida de les coses més senzilles (o no): *L'amo es menja la molla i al gos li toca l'os. M'entretinc amb el que tinc.* Estructurat per temes com «El camp», «La casa», «La família», «Destarifos» o «Tirallongues ocasionals», este quadern de llengua és agosarat en el repte i la dificultat de trobar les paraules exactes i d'inventar-ne de noves. Podem descobrir noves professions amb què, qui sap, algun dia ens podem atrevir. Heu pensat mai a què es dedica el «desenllepolidor» o el «desquadrilinquadrador»? I sabeu què vol dir *carxotejar-se*? Com pot ser alguna cosa «cuquiricanya» o «entrebolifissa»?

Per un costat, la fonètica de les paraules ens fa imaginar nous i divertits significats. El valencià, un parlar propici per als monosíl·labs, permet jocs simpàtics com: «No vull que me toc ni me plaf tampoc». O bé: «Què t'ha dit que t'ha dut». D'altra banda, qui no ha imitat la fonètica d'altres llengües com el xinès o l'alemany a través de la repetició de paraules nostrades com: «Xe quin fum fa» o bé «Alls secs piquen, alls tendres couen». Buscant les rimes, observant la realitat, creant noves paraules a través de mecanismes com la derivació o la composició, l'autor del recull facilita un vocabulari al final del llibre per si hi ha

cap dubte. A més a més, una proposta didàctica que es pot fer servir a les aules, perquè els xiquets i les quixetes cletes, bolifers i rossegadissos puguen compartir este doll de creativitat. En un altre ordre de coses, dos apunts abans d'acabar. L'editorial Denes no solament aposta pel coneixement de la llengua en esta publicació, sinó que amb la compra de llibres com este contribuïm al valencià i a la Fundació Sambori amb un 0,7%. També fa servir paper sense clor pel compromís amb el medi ambient. Bones intencions, doncs, i bons propòsits en una època en què cal este compromís constant. I ara, de veritat, sí / hem arribat a la fi.

Begonya Mezquita

Coses d'humans

Juanolo ens ajuda a explicar de manera desenfadada i fresca els misteris que envolten els humans: que podem ser molt diferents els uns dels altres, però sense ser una barrera per a agradar-nos.

ENS BARREGEM!

JUAN ORTEGA, JUANOLO

IL·LUSTRACIONS DE JUANOLO

24 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

ENS AGRADEM!

JUAN ORTEGA, JUANOLO

IL·LUSTRACIONS DE JUANOLO

24 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Molts són els llibres que cada any es publiquen amb l'objectiu d'educar en valors els més joves (i no tant joves), però no són molts els qui aconseguixen arribar als xiquets de manera senzilla, directa i, sobretot, divertida.

Enguany s'han publicat dos llibrets que acomplixen tots tres requisits, i és Tàndem Edicions en la seua col·lecció «Coses d'Humans» la que ho ha fet possible: tant el primer llibre, titulat *Ens barregem!*, com el segon *Ens agradem!*, han sigut escrits i il·lustrats per Juan Ortega, amb el sobrenom de *Juanolo*.

La col·lecció «Coses d'Humans» té com a filosofia mostrar l'equació de la convivència en la diversitat: hi ha tantes persones diferents com diferents són les formes de relacionar-se, de vestir, de jugar, d'alimentar-se..., sempre buscant la felicitat. I això ha sigut així, és així en el present i volem que siga de la manera més pacífica possible en el futur.

Ens barregem! és un bon exemple que demostra com la diversitat no té per què estar renyida amb la convivència. Malgrat que alguns pensen que això de barrejar-nos és una bomba de rellotgeria, o auguren situacions de crisi, els moviments de persones per tot el món ha estat al llarg de la història una cosa ben comuna que continua hui en dia. Esta és una evidència per a molts, però no per a tots, la qual cosa fa necessari que es publiquen llibres com este, que,

a més a més, ha rebut el suport de SOS Racisme-Catalunya.

Juan Ortega ha plasmat esta realitat presentant una sèrie de situacions quotidianes que manifesten esta barreja: entre veïns, entre amics, quan eixim al carrer a passejar, quan comprem pa, etc.

Les il·lustracions són alegres, amb colors vius i traçats senzills, que recorden un poc els dibuixos desenfadats d'*Els Simpsons*. *Ens agradem!* és un cant a l'amor i a les diferents maneres d'agradar-se, sense importar el sexe de la persona amada; amb paraules de Juanolo: «Així doncs, el més important no és com siga qui t'agrade, sinó que qui t'agrade... T'agrade MOLT! MOOOOOOLT!» El llibre ha sigut publicat amb el suport de l'AMPGIL (Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes).

Molt sovint escoltem la expressió «la realitat supera la ficció»; Juanolo ha recollit esta diversa i plural realitat, que alguns encara confonen amb la ficció. Sense cap tipus de complexes l'autor exposa totes les formes d'agradar-se que «practiquem» les persones. Senzill i directe és el missatge del llibret, amb el mateix tipus d'il·lustracions que el primer. Tots dos transmeten la frescor i l'alegria que necessiten els xiquets, joves i no tant joves quan tractem este tipus de temes que haurien ser tant quotidians com les situacions que vivim dia a dia.

Un viatge a través de la ruta de la seda

Tharonxina ens conta les vicissituds per les quals passa Josep Polo de Bernabé i Eloi, el seu ajudant, durant el seu viatge a Xina per descobrir el secret que millora l'elaboració de la seda. Els viatgers no aconseguixen el seu objectiu, però tornen a Vila-real amb la meravellosa llavor d'una nova varietat de taronja: la mandarina.

THA-RON-XINA.
LA LLEGENDÀRIA HISTÒRIA DE LA FLOR DEL TARONJER

CLARA SANTIRÓ

IL·LUSTRACIONS DE PACO GIMÉNEZ

COL·LECCIÓ «CONTES DE TOTS», 17

---

71 PÀGINES

EDITORIAL DENES, PAIPORTA, 2006

La història que se'ns conta en *Tha-ron-xina* és una faula sobre com es va introduir la mandarina al nostre País. A banda de les anècdotes que il·lustren la història, basada en el personatge de Josep Polo de Bernabé, el relat fa un interessant recorregut pels que foren els països de la ruta de la seda. Contat en to alegre i en clau de llibre de viatges i aventures, el text és molt entretingut i adequat per als lectors entre 11 i 14 anys. Resulta especialment interessant la proposta didàctica que hi ha al darrere del llibre, perquè els lectors poden completar coneixements històrics i geogràfics i, a més a més, fer una reflexió sobre els canvis que han ocorregut al món i els avanços tecnològics que faciliten el viatge. *Tha-ron-xina* és una història divertida amb indubtables valors per la reconstrucció que fa d'una època i els seus matisos històrics, a banda de fer un interessant exercici de documentació en endinsar-se en les circumstàncies que feren possible la introducció de la plantació massiva de mandarines. Sens cap dubte este text és la millor promoció que es pot fer entre els seus joves lectors de la rellevància històrica del nostre país. Una proposta molt intel·ligent per a instruir delitant, d'eixes que haurien de trobar-se en totes les prestatgeries de les biblioteques escolars. Un llibre que

facilita el treball docent dels professors i cobrix completament els interessos de tots els pares que s'involucren directament en l'educació cultural i personal dels seus fills.

L'escriptora Clara Santiró és autodidacta. Nascuda a Barcelona, viu a València des del 1961 i d'ençà residix al popular barri de Sant Marcel·lí. Mare de quatre fills, és una dona entusiasta i emprenedora, amb un tarannà molt afable.

Va començar de ple en l'escriptura a partir de la seua jubilació, i el seu barri li ha servit d'inspiració per a moltes de les seues històries, entre altres: *Els dos gegants de Sant Marcel·lí* i *El gripau* (seleccionat com a llibre associat pel Fòrum de les Cultures de Barcelona 2004, pels seus valors humans i ecològics).

Les il·lustracions són de Paco Giménez. Valencià, il·lustrador de cartells, historietes i dissenys, així com col·laborador en nombroses publicacions, ha participat en exposicions professionals i té premis com el Premi Lazarillo 1989. Paco Giménez ha sigut il·lustrador de diversos llibres de la col·lecció «Contes de tots», formant equip també amb Clara Santiró, en concret amb *Els dos gegants de Sant Marcel·lí*, que en l'any 2002 va rebre el premi al llibre en valencià millor il·lustrat.

Lourdes Rubio

Una vegada a l'any, poesia al parc

La imaginació de xiquets i xiquetes es veurà estimulada per esta història d'arbres màgics i poesia. El protagonista: un misteriós parc que esdevé màgic una vegada a l'any, quan, cap al mes d'abril, els arbres ens oferixen uns fruits molt especials. El llibre està destinat a xiquets i xiquetes a partir de sis anys.

UN PARC DE PAPER A L'ABRIL

JÚLIA VILLAESCUSA

IL·LUSTRACIONS D'EVA GARCÉS

COL·LECCIÓ «EL TRICICLE», 35

24 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Un parc de paper a l'abril és la història d'un jardí qualsevol que un dia a l'any esdevé màgic i ofereix a tots els xiquets i xiquetes que s'hi acosten la possibilitat de recollir poesia, dites, contes o, fins i tot, embarbussaments de les branques dels seus arbres. El parc només esdevé màgic un dia a l'any i, per això, aquell dia les xiquetes i els xiquets han de passar per tots els arbres i recollir el fruit especial i sorprenent que cadascuna de les varietats els ofereixen. Una vegada s'han recollit els «fruits» literaris, el parc es convertix en una gran biblioteca, on els llibres han estat elaborats pels xiquets, amb l'ajuda dels seus mestres, els arbres, les flors, les plantes aromàtiques i, fins i tot, les papallones, marietes i abelles que volen per damunt del jardí literari.

Júlia Villaescusa, escriptora, i Eva Garcés, il·lustradora, ens ofereixen un conte molt especial, carregat de petits poemes a cada plana, que tracta de transmetre als més menuts la passió per la lletra escrita, pels llibres i per les paraules. Tot això ho aconseguixen amb unes precioses il·lustracions –sempre tan útils i necessàries quan parlem de literatura infantil– que acompanyen el text de la manera més harmoniosa, i amb una història que unix natura i lletres per transmetre l'amor cap a les paraules i cap als arbres. El llibre fa una important tasca amb el vocabulari, ja que introduïx

els noms de les varietats d'arbres i vegetació –plantes aromàtiques, flors, etcètera– que apareixen en les seues planes, així com el relacionat amb les figures literàries mencionades, com ara els poemes o els contes, les endevinalles i les dites o els embarbussaments. Estes paraules apareixen subratllades en el conte, i sembla que d'esta manera es pretén ressaltar-ne la importància per a l'aprenentatge d'un nou ventall de mots, amb una pronúncia en ocasions difícil i sorprenent per als més menuts. Com sol passar als llibres infantils, *Un parc de paper a l'abril* incidix en determinats valors com, per exemple, la passió per la lectura i l'escriptura o l'amor i el respecte envers la natura. Però també és un llibre carregat de la màgia i la imaginació fonamentals per atraure l'atenció dels xiquets. El fet de recollir paraules dels arbres, tenir la possibilitat de crear la teua pròpia obra i poder penjar-la en un vell salze, desxifrar les endevinalles que els xiprers inventen, recollir les roses dels colors de l'arc de San Martí que un roser produïx sense pausa, o gaudir del perfum dels punts de lectura que podem fer gràcies a les fulles de les plantes aromàtiques del parc, són activitats que, gràcies al llibre de Júlia Villaescusa i Eva Garcés, estan a l'abast de qualsevol xiquet a partir de sis anys.

Sònia Martínez Icardo

Relats per a somriure

A vegades caiem en un estat de tristor que s'apodera de nosaltres i pareix no voler anar-se'n; però potser un bon relat pot retornar-nos el somriure, com ben saben fer Pau i Misteri, protagonistes de *Contes amb tinta blava*, escrits per Ferran Bataller i il·lustrats per Roberta Bridda.

CONTES AMB TINTA BLAVA

FERRAN BATALLER

IL·LUSTRACIONS DE ROBERTA BRIDDA

COL·LECCIÓ «EL MICALET GALÀCTIC», 121

«PREMI DE NARRATIVA INFANTIL VICENT SILVESTRE»

114 PÀGINES

BROMERA EDICIONS, ALZIRA, 2006

Pau escriu contes per fer feliç la gent. Misteri, un gos molt espavilat, l'ajuda en esta difícil missió. Quan en una ciutat es detecta la tristesa, Pau rep una carta escrita en tinta blava, amb l'adreça des de la qual, durant un sol dia, ha de redactar les seues històries i fer-les arribar als destinataris. Pau i Misteri fan un excel·lent equip: una vegada Pau ha acabat d'escriure un conte, el sotmet a l'aprovació de Misteri, un gos molt exigent. Després el llancen pel balcó en forma d'avió, de bola o simplement de foli estirat. És així com amb el primer conte del recull, *L'home dels esternuts*, Pau fa tornar el somriure a Bernat, o amb *El hàmbster Ramonet i la tortuga Rafaeleta*, fa dibuixar un somriure al senyor Pep, un vell exferroviari jubilat que ha perdut la seua dona Maria. Cada conte que arriba al seu destinatari és una petita llumeneta de felicitat, que a poc a poc il·lumina la trista ciutat.

Mentre Pau escriu els contes i repara-tix felicitat. Molt a prop, en la porta d'enfront, viu la iaia Teresa, una dona molt imaginativa que passa el dia amb el seu nét Manel contant-li moltes històries.

Les vides de Pau i Manel acaben trobant-se quan Pau, cansat de portar tota una vida escrivint contes i desitjant viure com la resta de la gent, rep el senyal que anuncia el seu relleu en forma de núvol verd amb silueta d'elefant.

Ferran Bataller (la Pobla del Duc, 1977) ha construït al voltant de les històries paral·leles de la iaia Teresa, Manel i Pau, un trencaclosques de relats que encaixen de manera harmoniosa.

Este versàtil escriptor, guanyador de premis literaris com el Premi Carmesina de Literatura Infantil de l'any 2002 amb el llibre *El món dels Forrellats*, ha aconseguit amb *Contes amb tinta blava* (Edicions Bromera, 2006) omplir-nos de tendresa amb cada nou relat, on la fantasia és la millor medecina per a la tristor i els avatars de la vida quotidiana. Este llibre, guanyador del desé «Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre», si bé està adreçat al públic més jove, a partir de 10 anys, d'acord amb la indicació de la col·lecció «El Micalet Galàctic», sèrie roja, també pot ser interessant per als lectors més grans.

Les il·lustracions en blanc i negre d'aparença senzilla, realitzades per Roberta Bridda (Belluno, Itàlia, 1975), que es conjuguen amb cada relat, recorden vagament l'estil que imprimí Saint-Exupéry en *Le petit prince*.

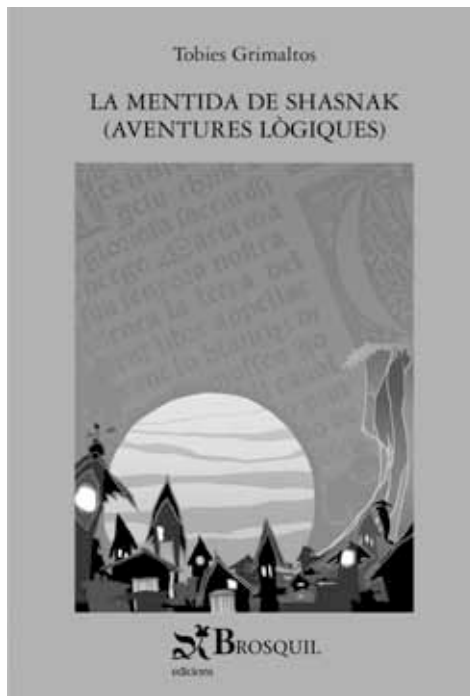
Per a aquells que vulguen aprofundir en la lectura, hi ha unes propostes didàctiques referides al llibre que poden descarregar-se de manera gratuïta des de la pàgina web de l'editorial; són unes eines de treball molt completes per a l'aula, elaborades per Joan Andrés.

Nieves Avilés

El joc de la filosofia

Tobies Grimaltos és professor de filosofia, i després de llegir *La mentida de Shasnak (aventures lògiques)*, no en resta cap dubte. El llibre presenta al lector una història farcida d'enigmes lògics, fàcils de resoldre, però on caldrà fer funcionar les neurones.

LA MENTIDA DE SHASNAK (AVENTURES LÒGIQUES)

TOBIES GRIMALTOS

IL·LUSTRACIONS DE CARLES SALVADOR

COL·LECCIÓ «CAN PERLA», 2

144 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2006

Malgrat que el llibre està concebut per a l'oci, la resolució de les situacions plantejades per Grimaltos en la seua obra es pot assolir amb un poc d'esforç. Per si de cas, el lector trobarà la complexitat i l'ajuda de Clara, la protagonista de la història teixida al voltant dels problemes lògics.

La narració conta com el comte de Médar mor sense deixar descendència i el rei, després de reunir-se amb el seu consell de savis, decidix convocar un concurs de raonament per tal d'atorgar la propietat dels dominis al guanyador. Clara, una jove que s'ha format intel·lectualment amb un frare culte, serà presentada pels habitants del lloc a fi que els territoris no caiguen en mans d'un senyor despietat. Després d'aconseguir resoldre els enigmes plantejats davant d'un munt de candidats, Clara restituirà les propietats als habitants del seu comtat.

No obstant, serà a partir d'este fet que la jove assolirà una important fama que farà que siga cridada per nombrosos reis i senyors carregats de situacions de la vida quotidiana que amenacen la pau social dels seus territoris. Ella resoldrà estes situacions sempre amb endevinalles o situacions lògiques.

Amb un llenguatge viu, àgil i molt assequible, adreçat al públic jove, Tobies Grimaltos assaja una narrativa prope-

ra al lector, el qual aconsegueix endin-sar-se en el paper de la protagonista mitjançant la resolució de les distintes situacions. *La mentida de Shasnak (aventures lògiques)* també fa una crida a la igualtat entre homes i dones. Tal com ocorre en la vida real, Clara serà discriminada pel simple fet de ser dona, però afortunadament podrà superar esta situació.

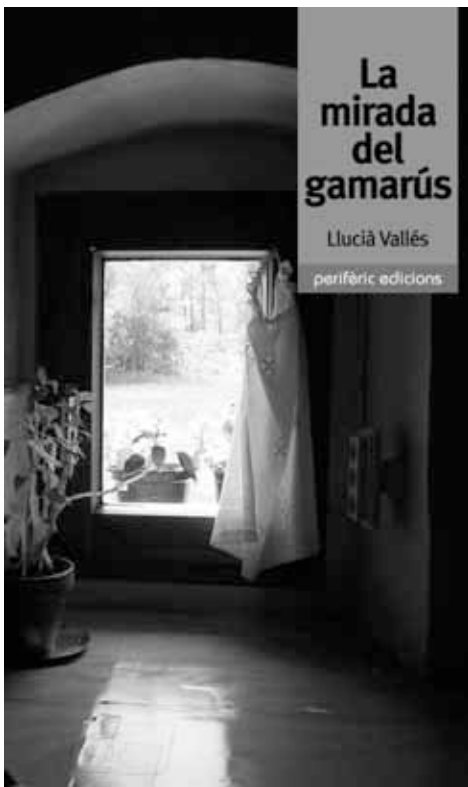
La narració està estructurada en nou capítols. De la lectura se n'extrau la conclusió de la importància del raonament i la lògica per a resoldre diverses situacions de la vida quotidiana. Amb un punt: que l'obra de Tobies Grimaltos en determinats moments també provoca la riulla del lector per la simplicitat o senzillesa de l'enigma plantejat, que, no obstant això, no és desvetlat al primer cop.

Tobies Grimaltos (Castelló de la Ribera, 1958) és professor de filosofia de la Universitat de València. Ha publicat obres especialitzades juntament amb Josep Lluís Blasco i Dora Sánchez, i també ha col·laborat en llibres col·lectius. D'un temps a esta part s'adreça a un públic no especialista però sí interessat en la filosofia amb obres com ara *El joc de prestar* i *Pren-te la vida amb filosofia*.

Agustí Hernández Dolz

Un estiu irrepetible

Si algun dels lectors desconeix el turisme rural i té curiositat per viure'l en estat pur, esta és l'ocasió. Coneixedor del Pirineu i del paisatge aragonés, Lluçia Vallés situa una història de troballes històriques al bell mig d'un estiu idíl·lic en un racó de natura màgica.

LA MIRADA DEL GAMARÚS

LLUCIÀ VALLÉS

COL·LECCIÓ «NARRATIVA», 11

156 PÀGINES

PERIFÈRIC EDICIONS, CATARROJA, 2006

La història més recent amb la reposició dels fets, l'estima i el respecte per la naturalesa i la cordialitat generosa entre els éssers humans, es donen la mà en este relat d'aventura per on planeja la calma de l'estiu al món rural. Lluny de les estridències i del mal salvatgisme urbanístic de molts dels populars passejos marítics atapeïts de turistes, Mar, Jaume i els seus pares han triat un antic molí del Pirineu aragonés, datat de principis del segle XVIII, per passar-hi les vacances d'estiu. Allà, prop del riu Gállego i envoltats d'arbres centenaris, hi viuen Pablo i Carmen, dedicats a fer passar als seus hostes els millors moments possibles.

Envoltats, doncs, per un hort, gallines ponedores i quadres on descansa la somera anomenada *Abuela*, els nostres joves protagonistes, dos germans bessons nascuts i criats a la ciutat de València, descobrixen un món diferent, tranquil i equilibrat, però ple de sor-

preses i de sorolls sospitosos, entre ells, els crits del gamarús ja entrada la nit. Amb delicadesa en el tracte dels detalls, l'autor es recrea en la construcció de l'escenari on transcorre la història: l'aigua del riu i la seua música, el cant dels ocells, els xiulits suaus i harmoniosos de les branques dels arbres mogudes pel vent fresc i benvingut de la muntanya en ple estiu, les converses suaus abans d'anar a dormir... Tots estos components –acompanyats de l'amabilitat i la dedicació mostrada pels propietaris del molí, convertit avui en casa rural– ens fan oblidar la realitat i recrear-nos en un paradís sensitiu, el temps que dure la lectura.

Esta és part de la màgia que crea Vallés amb la seua narrativa, on demostra que és un contador d'històries nat, capaç de prendre nota dels seus viatges, records i moments irrepitibles amb gràcia i subtileza, per tal de traslladar-los després a unes altres vides a través de la creació literària.

Còmplice dels joves, Pablo està disposat a seguir junt amb ells les pistes que tots dos han descobert d'una manera atzarosa, guiats per la insistència del misteriós ocell anomenat gamarús. Però abans d'arribar a este desenllaç, els dos adolescents han hagut de passar per la més excitant experiència ima-

ginable possible: escoltar veus i passes fatigades de fantasmes a l'altra banda de l'habitació on dormen.

L'emoció, l'insomni, l'espera i la intransquil·litat fan d'ells un matoll de nervis i il·lusions elevades a l'enèsima potència.

El descobriment final serà, però, molt més impactant del que podrien imaginar; fins al punt que hauran de deixar en mans de Pablo el desenllaç dels esdeveniments i tornar a casa amb el record d'un estiu irrepitible, on la natura en estat pur i les petjades deixades per la història més recent han posat al descobert fets forçosament obviats, però inoblidables.

Lourdes Toledo

La màgia en un plat de sopa

«Aquell xiquet odiava la sopa». Així de directe comença l'últim conte de Carles Cano, una història centrada en la lluita de molts pares amb els seus fills a l'hora de menjar que despertarà la fantasia dels més menuts i la tendresa dels més grans.

HI HA UN PÈL A LA SOPA!

CARLES CANO

IL·LUSTRACIONS DE CARMELA MAYOR

31 PÀGINES

ALFAGUARA VORAMAR, PICANYA, 2006

Diuen els crítics que el nivell de llibres infantils publicats en un país pot ser un indicador més o menys fiable de la salut d'una llengua. Si hem de fer cas a esta premissa, podem assenyalar que la nostra està d'enhonorabona. Una simple ullada a esta secció dedicada als més menuts dóna fe d'això. Cada volta és més palés un notable interès per part del pares i dels educadors envers la nostra literatura infantil; i, a més a més, en una acurada i major oferta editorial que ha superat els complexos d'inferioritat i ha deixat de costat la traducció, tot potenciant alhora les creacions autòctones. Un exemple evident ens arriba de la mà –o, millor dit, de la veu– de Carles Cano (València, 1957). *Hi ha un pèl a la sopa!* és un divertit conte que deixa de banda alguns jocs lingüístics experimentals de paraules com el seu ambicions *Columbeta, la isla libro* per recuperar una narració de caire més tradicional que aprofita un fet tan habitual com és la negativa de molts xiquets a menjar de tot. Una narració senzilla, d'estil directe, amb un vocabulari accessible, avivada pels diàlegs, però sobretot amb un final tan sorprenent com insospitat. En definitiva, un llibre amb les tres *c*: correcte, clar i concís.

A tot això, sempre que parlem d'un llibre infantil hem de tenir molt pre-

sent la importància de les il·lustracions que l'acompanyen. En el nostre cas, Carmela Mayor ha sabut combinar *collages*, dibuixos fets amb llapis de colors, fotografies antigues, retalls de papers i lletres que despertarà la curiositat i la fantasia dels més menuts.

Una vegada arribats a este punt, podem afirmar, sens dubte, que el tàndem Cano-Mayor funciona –i de sobra– en una perfecta simbiosi per la immediatesa i la seua capacitat de fantasia, gràcies a la paraula i a la imatge.

Hi ha un pèl a la sopa! està recomanat per a xiquets i xiquetes a partir dels sis anys.

J. Ricart

L'empeny i la confiança d'una jove en aconseguir el seu somni

Si s'haguera de destacar exclusivament un aspecte de la novel·la de Philip Pullman, seria, sens dubte, el rerefons de la història, que pot resumir-se en l'empeny i la confiança en si mateixa que demostra la protagonista, una jove, en qüestionar allò que s'espera d'ella i fer el possible per aconseguir el que ella desitja, contràriament a l'opinió de son pare i al que la societat considera convenient.

LILA I EL SECRET DELS FOCS

PHILIP PULLMAN

TRADUCCIÓ DE JOSEP FRANCO

IL·LUSTRACIONS DE NICK HARRIS

COL·LECCIÓ »ESFERA», 7

---

112 PÀGINES

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2006

El desenvolupament de la trama mostra el domini propi d'un autor prolífic, amb nombrosos títols publicats en el gènere infantil i juvenil, com és Pullman, escriptor anglès reconegut sobretot per la trilogia *La Matèria Obscura*, guardonada amb alguns dels premis internacionals més prestigiosos en literatura infantil i juvenil, com l'Astrid Lindgren Memorial Award, en reconeixement a la seua trajectòria i, entre altres, la Carnegie Medal, el Guardian Fiction Award o el Children's Book of the Year, així com el Premi Smarties per *Lila i el secret dels focs*. El detonant de la història de *Lila i el secret dels focs*, localitzada en un desconegut indret al costat de l'Índia, es troba en el fet que el progenitor de Lila no veu amb bons ulls la idea de la filla de dedicar-se a la pirotècnia, i es nega en redó a ensenyar-li els secrets d'este art i professió, considerats en la seua cultura una dedicació sagrada, que Lila ha conegut de prop des del seu naixement, però els secrets del qual encara no li han sigut revelats. La negativa del pare provoca que Lila decidisca buscarlos pel seu compte, amb tots els riscos que esta decisió suposa, i iniciar una perillosa aventura que la portarà a les muntanyes a buscar el «Dimoni del Foc», que li ha de donar el sofre reial necessari per a convertir-se en una autèntica pirotècnica.

L'aventura de Lila en busca del secrets del foc conforma el nucli de la història en la qual també participaran, entre altres, el pare de la protagonista, Lalchand i dos amics molt especials de la jove, l'elefant blanc Hamlet, un animal en principi molt costós de cuidar, que el rei regala a qui vol arruïnar, i Chulak el simpàtic i decidit jove que va sempre amb l'animal per cuidar-lo. Valors com l'amistat incondicional, el respecte als majors, la justícia, el coratge personal, el respecte als animals, són mostrats generosament per l'autor en esta història no exempta d'esdeveniments màgics, situacions de perill, anècdotes gracioses i escenes tendres. L'autor fuig de la creació de personatges completament bons i completament dolents; són personatges amb una certa complexitat, proporcional a una història juvenil interessant i imaginativa però no massa complicada. Tal vegada sobra la generositat amb què l'autor salva la figura del rei, un tirà, capriciós i injust, amb la celebració d'una prova final, proposada pel monarca mateix, que fa pujar la tensió de la trama i ajuda a resoldre el final de la història. El llibre ha sigut il·lustrat per Nick Harris amb uns dibuixos que recorden el còmic i que són tan expressius, detallistes i imaginatius com el text.

Anna Gimeno

Bandoler

Sempre ve de gust llegir sobre un bandoler llegendari, sobretot si hi ha un tresor ocult i si es disposa de prou temps per a buscar-lo. Caldran un grapat de dies estiuencs, bons companys investigadors i, fins i tot, un gatet per a posar-se en marxa.

LA TAVERNA DEL BANDOLER

LOURDES BOIGUES

COL·LECCIÓ «ELS LLIBRES DEL GAT EN LA LLUNA», 29

79 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

Este és un relat realista i imaginatiu que incorpora, a més dels protagonistes juvenils, un protagonista del passat històric, un bandoler que creà llegenda en l'àmbit rural on es desenvolupa l'acció. Correctament estructurat, el text està escrit en un llenguatge clar i entenedor, amb bona mesura d'adjectius i uns diàlegs perfectament versemblants i espontanis. Hi ha un gran nombre de personatges, sobretot a l'inici, i fins que es presenten els autèntics protagonistes de la història. La acció avança a poc a poc fins arribar als capítols finals, on finalment es decidix el desenllaç. Mentrestant, la informació se'ns oferix amb una dosificació mil·limètrica, reservant per a més avant la recerca del tresor. Una recerca que és no sols un mitjà, sinó un objectiu per ella mateixa, ja que posarà en estret contacte el grup de xics i xiques, tot afermant la seua relació i amistat. L'acció ocorre durant un estiu en un espai obert i ampli com

és un poble i el seu terme, i en un espai tancat: la taverna.

La protagonista, Laura, és una jove preadolescent de ciutat. Malcarada i antipàtica la major part del temps, ella mostra preferència per gustos associats a la vida de ciutat, encara que amb predomini d'activitats tan poc actives com són un canvi de pentinat o prendre el sol amb les seues amigues d'onze anys. A estos estereotips del món urbà s'hi contraposen uns estereotips del món rural, entre els quals destaca la presuposició que és avorrit.

L'estiu de Laura a casa de l'avi, contràriament al que temia ella en un principi, no serà precisament avorrit. L'aventura, esgranada a petites dosis, vindrà propiciada per la curiositat que es desperta en els joves personatges per diferents raons: la primera, la fascinació que produïx en els joves la figura del bandoler Nicolau; la segona, la seguretat que hi ha un tresor per descobrir; la tercera, la necessitat que trobarà Laura de desvetlar que qui va traïr el bandoler en un temps ben llunyà no va ser un avantpassat seu.

Així, la protagonista ens descobreix que realment no és una personeta tan superficial i poc sociable com sembla al principi, i que realment la seua família li importa tant com per a voler tro-

bar net el nom d'un dels seus avantpassats, en posar-se en dubte que poguera ser un traïdor.

Hi ha la contraposició entre la ciutat i el medi rural, amb una preferència implícita pel segon que, potser, hauria quallat millor sense necessitat de presuposar uns estereotips tan rígids. De tota manera, el relat conté prou elements per a l'entreteniment. Al cap i a la fi, no sempre hi ha un bandoler amb interessants robatoris per investigar, ni un tresor per a buscar. L'acció purament dita porta els protagonistes a un ambient misteriós on, ara sí, entraran dins del perill.

Com en les millors narracions, Laura és un personatge que evoluciona. Al capdavant, sembla que decidix que les rastes i el bronzejat de platja poden esperar, i això ho descobreix quan per fi accepta el grup d'amics que l'ha acompanyada agradosament des del primer dia. Cal fer esment de les il·lustracions, realistes i excel·lents, fetes per Xavier Gordillo.

Isabel Marín

Un caragol vergonyós

Un caragol molt vergonyós quasi mai ix de la seua closca. Alguns dels animals del bosc en el qual habita se'n riuen pel seu caràcter i el marginen per esta circumstància. *El Caragol Col* ens mostra com un xicotet succés pot canviar la percepció que la resta tenen de nosaltres.

EL CARAGOL COL

DOLORS TODOLÍ

COL·LECCIÓ «CONTES DE TOTS», 16

---

23 PÀGINES

DENES EDITORIAL, PAIPORTA, 2006

No hi ha cap dubte que l'autora d'*El Caragol Col*, a més de ser una excel·lent pedagoga i escriptora, és una persona amb un optimisme nat que sap transmetre en els seus escrits de forma subtil i intel·ligent. El llenguatge que utilitza és també molt encertat per a l'edat dels lectors als quals va dirigit el text, xiquets entre quatre i set anys.

El Caragol Col, és la història d'un caragol, jove i menudet que, a causa de la seua tímidesa, mai ix de la seua closca; només ho fa en molt poques ocasions i quan està completament segur que ningú el veurà. La resta dels animals del bosc en què habita no li fan cas perquè quasi no el coneixen. En una ocasió, una marieta que se'l va trobar va començar a parlar-li per fer-lo eixir de la closca, però l'atemorit i lent no es va decidir a eixir. Casualment, un escarabat el confon amb una boleta de fem i arran d'això, la marieta i les seues amigues que veuen tot l'episodi comencen a considerar-lo com un ser interessant, animós i divertit. La vida del caragol dóna un canvi sobtat i deixa de ser un solitari.

Este senzill i entranyable relat tan proper als lectors menuts no és una mera narració per a entretenir els xiquets, sinó que també intenta transmetre optimisme i seguretat per a tots aquells

als qui els suposa un repte enfrontar-se al món exterior i els temors no els deixen mostrar-se com són. *El Caragol Col* és una faula sobre la vergonya, una petita però profunda reflexió sobre la imatge que nosaltres tenim de nosaltres mateixos i la que projectem en relacionar-nos amb la resta. També és un raonament cap als canvis imprevisibles que ens presenta la vida i una mostra que tot pot canviar per a millor. Sens dubte, una lectura molt adequada per als xicotets i majors i/o educadors, entretinguda i positiva.

Dolors Todolis va nàixer a Gandia el 1957; dibuixa, pinta i escriu, de fet les il·lustracions d'*El Caragol Col* són també seues. És professora d'Educació Infantil en l'escola Gregori Maians, de Gandia. A més a més, completa el seu tret creatiu com a escriptora fent de contacontes en totes les biblioteques de Gandia. Esta pertinaç educadora té ja una gran varietat de llibres publicats, entre ells: *La rateta que col·leccionava col·leccions*, *L'illa dels quatre colors*, *La bruixa paperera* o *Els titelles també van a l'escola*, publicat per l'editorial Denes, que va ser II Premi Caixa Popular-Enric Soler i Godes d'Experiències Pedagògiques a l'Escola

Lourdes Rubio

Combatre l'homofòbia

Ximo Càdiz, que escriu des de la militància en la lluita per assolir la igualtat social, no és un autor individual, sinó la veu d'un col·lectiu. Incidix en la necessitat d'una reflexió que ajude a dignificar les relacions basades en orientacions sexuals diferents a l'heterosexual.

ESTIMA COMVULGUES!

XIMO CÀDIZ

COL·LECCIÓ «CLAUS PER A ENTENDRE EL MÓN»

91 PÀGINES

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2006

Estima com vulgues és un llibre didàctic que s'inserix de ple en l'actualitat, on l'autor és la veu d'un col·lectiu que agrupa sota unes mateixes sigles tots els fenòmens diferents a l'heterosexualitat: el col·lectiu Lambda de Lesbianes, Transsexuals i Bisexuals. En concret, Ximo Càdiz aprofundix en la lluita dels homosexuals que desitgen consolidar una relació i que contempen com a projecte possible formar una família. Des de l'esquema narratiu propi dels primers textos de la didàctica, es tracen amb naturalitat els principals dubtes i interrogants que es generen al voltant de les orientacions sexuals diverses. Amb la ficció com a mitjà de transmissió d'idees i d'aclariment de conceptes, es dona vida a uns personatges que, mitjançant els seus diàlegs efectius, carregats d'informació, tracten cadascuna de les qüestions amb plena naturalitat, sempre supeditant l'acció a la finalitat subjectiva amb què esta bastit el text.

Manel i Toni, els protagonistes, són una parella de joves que volen viure en llibertat la seua sexualitat, sense haver d'averkonyir-se'n, i que demana l'acceptació social, la «normalitat», començant per la família mateix. Els pares representen la societat de partida; el personatge més jove, Anna, la societat que comença a estar preparada per a adobar la igualtat que es pretén. A la banda antagonista hi són les creences socials basades, segons l'autor, en la «ignorància» o en la «perversitat». Així, en este punt el text esdevé una estirada d'orelles per a la majoria, en concret per a tot el conjunt heterosexual, com a propiciador del menyspreu cap a conductes diferents i minoritàries.

El llibre resulta esclaridor en tant que s'hi fa una revisió dels conceptes fonamentals, dubtes i debats, associats a la problemàtica general dels grups socials discriminats llargament per raó d'orientació sexual, tot centrant-se en els objectius i projectes d'una parella d'homo-sexuals. Resulta paradoxal una defensa tan contundent del matrimoni tradicional quan les dades de divorcis –heterosexuals, fins ara– són ben superiors.

D'altra banda, sota la defensa de la diversitat subjau una perillosa divisió que pressuposa dos blocs confrontats: l'heterosexual i el no heterosexual.

Ximo Càdiz insistix en la conveniència d'una reflexió individual, així com en la necessitat de formar una opinió favorable a qualsevol orientació sexual, que pugua comportar un canvi de consideració social quan, després d'una llarga lluita, la legalitat els és propícia quant a acostar-se a la igualtat. S'insinua, per tant, que les actituds individuals poden actuar com a motor de transformació social; es tracta de fer entendre les seues reivindicacions i demandes per a promoure l'acceptació. L'objectiu final: combatre l'homofòbia.

Així, Càdiz vol contribuir a la lluita contra la marginació legal i social, a eixir del «ser diferent» o del sentir-se «assenyalat». Sobta que entre les coses «rars» que feia un dels protagonistes amb el seu grup d'amics d'adolescència hi ha el fet de llegir llibres o el costum d'anar al teatre amb assiduïtat.

En definitiva, l'autor proposa, a més de la reflexió, una depuració en el llenguatge i un qüestionament dels esquemes o dels estereotips de la societat occidental, inclosa una revisió del masclisme, així com dels papers sexuals.

Isabel Marín

Una vieja casona

El legado de los zares es novela juvenil presentada por la editorial Brief, dentro de la colección «Historias con miga». Cuenta la historia de dos personajes, representantes de dos generaciones, y la íntima relación que entre ambos se establece.

EL LEGADO DE LOS ZARES

CONSTANTINO ÁVILA

IL·LUSTRACIONS DE TONA DE PADUA BELLOT

COL·LECCIÓ «HISTORIAS CON MIGA»

145 PÀGINES

EDITORIAL BRIEF, VALÈNCIA, 2006

El escritor valenciano Constantino Ávila ha conseguido convertir su obra *El legado de los zares* en un instrumento al servicio de la pedagogía. Maestro de profesión, especializado en la asignatura de Matemáticas que imparte en el Instituto de Secundaria de Ayora, nos entrega por medio de la Editorial Brief una obra cuyo lenguaje entra en concordancia con los deliciosos personajes que ha creado. Su estilo, ampliamente didáctico, nos acerca a las dificultades con las que los adolescentes se enfrentan a diario en la sociedad actual.

El legado de los zares es una novela escrita para un mundo de jóvenes que el autor conoce ampliamente. La obra se divide en veintidós capítulos que a su vez se convierten, gracias a la pericia del autor, en cuentos ejemplares o en Parábolas. Una historia dentro de otra que intenta demostrar a uno de sus protagonistas, Nico, la importancia de la

familia, el valor de la tolerancia, la necesidad del estudio, etc.

A lo largo de las casi ciento cuarenta páginas, el autor nos entrega a sus principales protagonistas: Yago y Nico. Yago es un maestro cuya vocación de educador no le impide dedicarse, en su tiempo libre, a otro trabajo para el que posee grandes dotes: la albañilería. Dos vertientes –material e intelectual– que hacen de Yago un ser en cierto modo necesario. Nico, el nieto, es un joven de talante franco, alegre y espabilado, unido a su abuelo por lazos entrañables. Bajo el pretexto de la reconstrucción de un viejo caserón, el autor cuenta las relaciones de amistad entre el maestro y su nieto.

Constantino Ávila narra el agotador trabajo de un maestro que ama su profesión y, quizás por eso, moldea el carácter de sus jóvenes alumnos a la vez que les enseña.

La totalidad de la novela se va fijando, poco a poco, sobre una estructura donde están presentes ciertos toques pedagógicos. Se trata sin duda de esos momentos mágicos, escasos hoy por hoy, que suelen darse en clase.

Cada capítulo tiene una propia vida interior y con ella da fuerza a la obra ayudándola a afrontar, con éxito, la demolidora crítica juvenil.

En la novela no existen grandes tensiones sino más bien una exposición nacida de la reflexión del abuelo, un hombre seguro de sí mismo que al dirigirse a su nieto nunca pierde el ritmo, más bien podríamos decir que las conversaciones entre los dos personajes principales se convierten en un manual educativo.

En cada capítulo, la fabulación del autor crece y crece ahondando en la psicología de estos dos personajes principales, que si bien están logrados, enturbian la supervivencia de los personajes secundarios.

El legado de los zares presenta asimismo la evolución de Nico, un joven que avanza hacia la vida de la mano de su maestro, que además es su abuelo.

M. Teresa Espasa